

**A borító és a kötet fotóit
Beke Sándor-Olivér és Gál Gabriella
készítette**

**A hátsó borítón:
Marosszék viaszpecsétje**

Ráduly Fános

Székely

békességlevelek

(1803–1837)

Erdélyi Gondolat Könyvkiadó
Székelyudvarhely 2008

Első békeséglevél

1803. február 25./1840

Mi, kik alább ide nevünköt írtuk, és a leírt dologban köz birák vagyunk, tudtára adgyuk a kiknek illik mindeneknek ezen levelünk által, hogy ezen folyó 1803-ik esztendőben febr. 25-dik napján, midőn volnánk nemes Maros-Székbén Kibéden, a nemes vitézlő Dosa István uram lako házánál, megjelenvén ottan mi előttünk egy részről soo-váradí tekintetes Biro Elek úr; jelen lévén más részről kibédi vitézlő idősb Dosa János ő kegyelme, mint Kibédnek mostoni hűtős társaival, úgy mint Borbély Gáspár és Sándor János eő kegyelmekkel, a kibédi nemes közönségnek és possessor uraknak is nevekben és képekben, sőt nem csak, hanem a kibédi nemes lakosoknak tagjai is, mint egy tellyes falunak öszve gyűlésével együtt. Ezen két részről le írt felek lépének mi előttünk egy más között való békességeknek; az alább le írt mod szerént való elvégzésére: hogy tudni illik a fennebb írt esztendőben és február 21-dik napján a kibédi felső határban Tompa pataka feje nevezetű Tilalmos Bűknek erdejében találtatván fellyebb tisztelt Biro Elek urnak három cselédjei két-két ökrű szánokkal fa vágás és vitel végett, a kibédi lakosok által; kik is onnan, mint potentiarius személyek bé hozatott, falus biró házánál detentóban tétettek, nem csak, hanem harmad napi törvényre certifikaltattak is, lévén, minek előtte ezen

dologból törvénykezés a két felek között többre nem ment volna, hogy ezen esetet fenn tisztelt Biro Elek úr békességgel lecsendesíthesse, ezen igyekeztvén, és a kibédi közönséget és possessor urakat sok szép atyafiságos kéréseivel a meg egyezésre és békességre bírván, azon okból következhető törvénykezést a kibédi közönség le hagyá ily pontok és conditiok alatt:

1-o A törvény ellen esett cselekedetiért arestomba lévő embereit és barmait szép egyezés és alkalom szerint a kibédi közönségnek arestomából 100 R forintokkal ki váltá, ugy, hogy a mostoni Királyi Rendelés szerint folyót banko nevet viselő pénzekkel effectivé ki fizetvén, és azt a kibédi falus biro, Dosa János eö kegyelme három eskütt társaival kezekhez vévén falu képiben, a fogott személyeket és barmokat leg otton mi előttünk (!) békességgel el is bocsátták. Mely békesség így meg esvén, továbbrá (!)

2-o Kötelezé magát a kibédi közönség kívánságára tisztelt Biro Elek úr arra, hogy ezen moston akarrattya ellen megesett, és cselédjei által tett kár, és törvény ellen valo cselekedeteik okoztatott fizetésért ez után soha sem a kibédi communitáson, se kibédi privatus személyeken semmi bosszut se nem kíván, s nem is teszen, s ha cselekedné, s világosságra

(Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, likely from a historical document or manuscript.)

(A faint heading or title line, possibly starting with "Az első békességlevél...")

(The main body of the handwritten text, consisting of several paragraphs.)

(A faint signature or name at the bottom right of the page.)

Az Első békességlevél első oldala

jőne cselekedete, akkor a mikor comperialtatik nemes országnak akkori törvény folyása szerént maga delictuma szerént büntettség a kibédiek panaszokra.

3-o Tisztelt Biro Elek úr kívánságára a fenn írt falus biro is hites társaival együtt a nemes közönségnek és possessor uraknak nevekben és képekben, sőt azoknak is jelen léteben magokat kötelezik arra, hogy ezen Biro Elek uram cseledjei által meg esett hibájokat sem egyszer, sem masszor kissebbségére, gyalázattyára fel nem fedezik. Sem szembe, sem hát megi szemére nem hánynyák, és ezért kissebbíteni nem kívánják, mely ellen, ha cselekednék akár közönség, akár privatus személy légyen, a ki cselekszi, az is az akkori törvény folyások uttyán nyelv váltságon maradjon, mely meg egyezésnek erősségére és megállására a két felek egyenlő akarattal vetének 25 M forint vinculumat, mellyet a meg álló fél a meg nem álló félen toties quoties ezen levelünknek ereje által megvehessen, vétethessen egy vice tiszt úr ereje által, és még ezen compositio in suo vigore meg maradjon. Mely dolog és compositio mi előttünk a le írt mod szerént ment légyen véghez, írtuk meg a mi igaz hitünk szerént subscriptionkal és pecsétünkkel meg is erősítettük. Kőlt és ment véghez a fenn írt időben és helyen.

Biro Dániel de Soo-Várad
Mellyet recognoscalok soo-váradí Biro
Miklos lege immunis nemes ember.

Mű előttünk, kik a fellyebb le írt békesség kötésben jelen lévén, akoron voltunk mind két részről kibédi Dosa Mihály, kibédi Madaras Elek. Mindketten nemes Maros-Széknek hites assessora. Soo-váradí Biro Péter lege immunis ember.

Ezen copiat a maga mássából minden változtatás és hozzá tétel nélkül írtuk meg mi is igaz hitünk és jó lelkünk esmerete szerént tulajdon sub scripti-onkal és pecsétünkel meg is erősítettünk. Et sub scriptum erat: kibédi Madaras János és kibédi Orbán Sámuel, mind ketten nemes Maros-Széknek hites assessorai.

(Határkönyv, 90-94)

Második békeséglevél

1834. május 16./1840

Mi, alább neveinket fel írt regiusok, tudtára adjuk mindeneknek, a kiket ezen dolognak tudása illet, mostoniaknak és ezután következőknek, ezen mű contractualis levelünknek rendében, hogy ez folyó 1834-dik esztendőben majusnak 16-dik napján, midőn hivattatva lettünk volna ezen nemes Maros-Székben, Kibéden mostoni fungens falus biro, ifj. Péterfi János ő kegyelme nemes lako házánál, meg jelentek ottan egy részről sováradi Biro Elek, maga mellé vévén so-váradi Mátyus Istvánt is, más részről ezen említett kibédi falus biro Peterfi János hitesseivel és feles számu falu tagjaival edgyűtt, ugy a possessorok közül tekintetes Dosa Adám és Madaras Abel urak, a primipillus székely birtokosok közül Orbán György, Márton Mátyus Miklos, Mátyus Dénes, Mátyus Sándor, Mátyus György, Peterfi János Szék assessora, Péterfi Márton, Dosa Balázs, Péterfi Lajos, és más több falu tagjai is, ilyen dolog végett: hogy sováradi Biro Eleknek egy szolgája két ökrivel, szekérral, ahoz valo készületeivel egyűtt a kibédi felső határról Kotros Bérce nevű, vagyis Tompa pataka fejből kertelni valo vesszővel meg rakott szekérral incaptivaltatvan, bé hajtották a biro jóságára, mely iránt a törvénytől ki szabott modon, minek előtte törvényes lépéseket tett volna a kibédi közönség,

meg esmervén Biro Elek ő kegyelme a szolgája által tett erdőbeli praevericatiot, kívánta a további költséget, fáradságot és hurczoltatást elkerülni; meg békéltet a kibédi közönséggel ilyen conditiok alatt:

1-o Hogy most elsőben tekintetbe vévén a kibédi közönség azt, hogy Biro Elek ő kegyelme nem maga, hanem cselédje taláztatott a kibédi fennebb megnevezett helyen lévő erdőben, és azért engedelmes lőn, nem többet, hanem csak 75 hetven öt M forintokat pratendalt váltoba fizettetni, melyre magát ő kegyelme 8-ad napok alatt lejendő megfizetésre és a biro kezében való bé szolgáltatásra magát 25 huszon öt ezüst forint vinculum tere (!) alatt ugy kötelezé: hogy ha tellyesíteni el mulatná, tehát a kibédi falus biro és közönség a fenn írt 75 m f-tott és 25 ezüst forint vinculumot egy legitimus V. tiszt úr ereje által felvehesse, vétethesse, minden törvénybeli menedéket és törvényes processusokat ki rekesztvén.

2-o Le kötvén magát Biro Elek ő kegyelme az aránt is, hogy soha a meg nevezett helyre sem maga nem megyen, sem cselédjét nem küldi a fenn írt 25 ezüst forint vinculum terhe alatt, mellyet ha által háгна, és többé ott megtalálhatnék, akár maga, akár cselédje, bé hozattatván, mind a meg írt vinculumot

Handwritten text in Hungarian, likely a historical document or treaty. The text is written in a cursive script and is arranged in several paragraphs. The first paragraph is the most legible, starting with "Miközben a Magyar Királyság...". The second paragraph is partially obscured by a horizontal line. The third paragraph is also partially obscured by a horizontal line. The text is written on aged, slightly yellowed paper.

A Második békekességlevél első oldala

meg fizesse, mind pedig az ott találtatott személy
díján változzék, ezen kívül az ott találtatando ök-
rök, szekér és minden véllé léjendő portékák meg
becsültetvén, elveszesse, vagy ha meg akarja válta-
ni: becsú árrán váthassa meg — ezek felett az erdő-
ben találtatando minden károk meg becsültetvén, azo-
kat is tartozzék kifizetni. Nb. Ezen contractus írása bé
végzése előtt meg gondolkozván Biro Elek uram, a 75
m forintokat Váradról le hozatá, és effectivé ki is
fizeté, a mely iránt ezen tul semmí difficultasés
praetentio fenn nem hagyatott, mivel a kibédi biro,
Péterfi János szám adása terhe alatt magához vett.

Melly illyetén egyezéseket a két feleknek írtuk meg
mi is fide nostra mediante tulajdon aláírásával és szo-
kott pecsétünkel meg erőssítvén. Kőlt Kibéden a fenn
írt esztendőben, napon és háznál. paulo inferius a
dextris sequentes legebantur sub-scriptiones:

szent-istváni Nemes Dániel nemes Maros-
Széknek hites assessora,
makfalvi Bán Ferencz falu hites notariussa,
nobilis makfalvi Bernád Dániel székely nemes
ember,
makfalvi Márton Sigmund székely nemes,
makfalvi Kováts Pál, makfalvi Albert György,
Bernád Péter.

(Határkönyv, 94-97)

